

ПРИШЕДЬКО О.Л.аспірант кафедри кримінального процесу
(Національний університет
«Одеська юридична академія»)

УДК 343.3

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.5.57>**СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ПОДАТКОВИХ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ**

В статті автор аналізує специфіку застосування заходів забезпечення кримінального провадження при розслідуванні податкових кримінальних правопорушень. Автор зазначає, що в правозастосовній практиці немає єдиного підходу до застосування абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України. Так, в одних випадках судді, накладаючи арешт на будь-яке майно, в резолютивній частині судового рішення вказують, на яке саме майно накладається арешт, але при цьому додатково зазначають «... за виключенням коштів на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35-1 Податкового кодексу України...» і далі цитують абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України. Такий підхід складно назвати вдалим, адже власне виділення з-поміж майна, на яке планується накладення арешту, коштів, які відносяться до вказаного положення, також має бути об'єктом відповідного судового розгляду. Копіюючи в судовому рішенні весь абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України, судді фактично перекладають обов'язок розмежування коштів, на які можна накласти арешт, та коштів, накладення арешту на які заборонено, на уповноважених осіб, які будуть виконувати відповідне судові рішення. Іншими словами в даному випадку буде застосування норми КПК України не відповідно до рішення слідчого судді, а відповідно до розсуду окремої службової особи, яка фактично не уповноважена на вирішення таких питань. Відповідно, повністю зникає можливість перевірити законність та обґрунтованість віднесення того чи іншого майна до категорії коштів, які перераховані в абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України, адже таке рішення не буде мати жодної зовнішньої форми, тому з ним неможливо буде ознайомитись та, відповідно, оскаржити.

Однак, виходячи саме з такої судової практики, фактично обов'язок доказування того, що кошти, на які було накладено арешт, відносяться до коштів на рахунках платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, покладається на власника таких коштів. Відповідно, звертаючись з клопотанням про скасування арешту майна, такі особи повинні окремо вказати і довести, що на відповідні кошти не може бути накладено арешт, в результаті чого слідчі судді будуть задовольняти відповідні клопотання.

Ключові слова: кримінальний процес, кримінальне провадження, процесуальна діяльність, досудове розслідування, заходи забезпечення кримінального провадження, тимчасовий доступ до речей і документів, арешт майна

Pryshedko O.L. Specifics of the application of measures to ensure criminal proceedings when investigating tax criminal offenses

In the article, the author analyzes the specifics of the application of measures to secure criminal proceedings in the investigation of tax criminal offenses. The author notes that in law enforcement practice there is no single approach to the application

of paragraph 4 of part 3 of article 170 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. Thus, in some cases, judges, imposing an arrest on any property, indicate in the operative part of the court decision which property is being arrested, but additionally note "... with the exception of funds in a single account opened in accordance with the procedure specified in Article 35-1 of the Tax Code of Ukraine..." and then cite paragraph 4 of part 3 of article 170 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. Such an approach can hardly be called successful, because the actual allocation of funds from among the property on which the arrest is planned, which are related to the specified provision, should also be the subject of appropriate judicial review. By copying in the court decision the entire paragraph 4 of part 3 Art. 170 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine, judges actually shift the obligation to distinguish between funds that can be seized and funds that cannot be seized to authorized persons who will execute the relevant court decision. In other words, in this case, the application of the norms of the Code of Criminal Procedure of Ukraine will not be in accordance with the decision of the investigating judge, but in accordance with the discretion of a separate official who is actually not authorized to resolve such issues. Accordingly, the possibility of checking the legality and validity of classifying a particular property as a category of funds listed in para. 4 Part 3 Art. 170 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine completely disappears, because such a decision will not have any external form, therefore it will be impossible to familiarize yourself with it and, accordingly, appeal it.

However, based on such judicial practice, in fact, the obligation to prove that the funds that were seized relate to funds on payers' accounts in the system of electronic administration of value added tax falls on the owner of such funds. Accordingly, when applying for the cancellation of the seizure of property, such persons must separately indicate and prove that the relevant funds cannot be seized, as a result of which the investigating judges will satisfy the relevant requests.

Key words: *criminal process, criminal proceedings, procedural activities, pre-trial investigation, measures to ensure criminal proceedings, temporary access to things and documents, seizure of property*

Вступ. Забезпечення ефективності та дієвості кримінальних проваджень є однією з головних завдань, які ставляться на уповноважених посадових осіб у кримінальному процесі. З урахуванням того, що в результаті вчинення податкових кримінальних правопорушень, як правило, завдається майнова шкода, значення запобіжних заходів в таких провадженнях ще більше підвищується.

Кримінально-процесуальний примус завжди супроводжується певним обмеженням прав і свобод учасників процесу. Саме обмеження прав є ключовим критерієм для класифікації процесуальних заходів як примусових. Заходи забезпечення кримінального провадження спрямовані на примушування до виконання визначених дій або процесуальних обов'язків [1, с. 174]. Заходи забезпечення кримінального провадження застосовуються уповноваженими органами та посадовими особами у порядку, визначеному законом, щодо підозрюваних, обвинувачених, потерпілих, свідків та інших учасників процесу. Вони спрямовані на запобігання або припинення неправомірних дій, збирання та фіксацію доказів, створення необхідних умов для ефективного здійснення кримінального провадження, досягнення його цілей та підвищення результативності процесу [2, с. 58]. Метою застосування заходів забезпечення є недопущення та усунення негативних обставин, що створюють або можуть створити перешкоди для виконання завдань кримінального провадження, а також забезпечення його ефективного перебігу [3, с. 136].

Постановка завдання. Завданням даної статті є встановлення характерних ознак застосування заходів забезпечення кримінального провадження при розслідуванні податкових кримінальних правопорушень.

Результати дослідження. Аналізуючи заходи забезпечення кримінального провадження, які є актуальними при розслідуванні корупційних кримінальних правопорушень, в першу чергу необхідно згадати тимчасовий доступ до речей і документів, адже, як зазначає М. Добмай, майже у всіх випадках розслідування злочинів, вчинених у сфері господарської діяльності, відповідні документи, які стосуються господарської діяльності, підлягають вилученню [4, с. 125]. «Застосування відповідного заходу забезпечення у кримінальних провадженнях за ознаками кримінальних правопорушень у сфері податкових відносин, покликане необхідністю отримання в першу чергу документів, які в подальшому використовуються стороною обвинувачення як докази: матеріалів реєстраційних справ юридичної особи або фізичної особи-підприємця; документів щодо відкриття банківських рахунків суб'єктів підприємницької діяльності, руху коштів на відповідних рахунках; документів щодо фінансово-господарських взаємовідносин між суб'єктами господарської діяльності (укладені договори та додаткові угоди до них, рахунки на оплату, акти приймання-передачі, квитанції щодо оплати тощо)» [5, с. 140]. Відмінною рисою тимчасового доступу до речей і документів як заходу забезпечення кримінального провадження є те, що його застосування надає процесуальну можливість усім сторонам (як обвинуваченню, так і захисту) ознайомитися з речами і документами, виготовити їх копії або вилучити їх (ч. 1 ст. 159 КПК України). Це свідчить про запровадження механізму, що забезпечує принцип змагальності сторін та їхню свободу у наданні доказів до суду й обґрунтуванні їх переконливості [6, с. 66].

А.В. Чуб зазначає, що під час досудового розслідування слідчі органів, які здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, можуть проводити тимчасовий доступ до документів, що перебувають у володінні юридичних або фізичних осіб, задіяних у схемах ухилення від сплати податків, навіть якщо відомості про них не внесені до ЄРДР (тобто кримінальне провадження щодо цих суб'єктів не розпочато). З метою запобігання незаконному доступу до документів таких осіб прокурор, погоджуючи відповідне клопотання, зобов'язаний вимагати від слідчого надання доказів спільної фінансово-господарської діяльності з порушником або пособником в ухиленні від оподаткування. У разі ненадання таких доказів дії слідчого вважаються незаконними, і прокурор має відмовити у погодженні клопотання [7, с. 82].

А.С. Ларазенко зазначає, що окрім вилучення документів, що стосуються фінансово-господарської діяльності та банківських документів, слідчі органів досудового розслідування, які контролюють додержання податкового законодавства, здійснюють тимчасовий доступ до документів, що містять інформацію, яка перебуває у розпорядженні операторів та провайдерів телекомунікацій. Зокрема, це стосується даних про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, включно з отриманими послугами, їх тривалістю, змістом, маршрутами передавання тощо [5, с. 145]. В цілому необхідно зазначити, що перелік документів, які можуть вилучатися в ході розслідування податкових кримінальних правопорушень, досить великий, адже відповідні правопорушення в першу чергу будуть стосуватися економічної діяльності суб'єкта господарювання. Відповідно, в межах розслідування такого кримінального правопорушення стороні обвинувачення може знадобитися велика кількість різноманітних документів, які підтверджують здійснення відповідної господарської діяльності, в результаті якої, наприклад, відбулося ухилення від сплати податків, таких як, наприклад «договори з додатками до них, накладні, оборотно-сальдові відомості, податкові накладні, видаткові накладні, платіжні доручення, рахунки фактури, довідки, сертифікати якості, довіреності, акти прийому-передачі, товарно-транспортні накладні, а також журнали в'їзду-виїзду транспортних засобів на територію підприємства» [8].

При цьому представники сторони обвинувачення повинні пам'ятати, що більшість з документів, які стосуються господарської діяльності різноманітних підприємств, містять охоронювану законом таємницю, а саме комерційну таємницю (п. 4 ч. 1 ст. 162 КПК України). Відповідно, сторона, яка звертається з клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів, повинна додатково обґрунтувати можливість використання як доказів відомостей, що містяться в речах і документах, та неможливість іншими способами довести

обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів (п. 6 ч. 2 ст. 160 КПК України).

В цілому можна стверджувати, що визначення комерційної таємниці є досить широким, адже сюди може включатися абсолютно різна інформація. Це ж може стати і причиною ускладнення захисту такої інформації. Н.Г. Карпенко зазначає, що одним із ефективних засобів захисту комерційної таємниці є розробка та прийняття суб'єктом господарювання Положення про комерційну таємницю, інструкцій щодо нерозголошення інформації та переліків відомостей, які становлять комерційну таємницю, з обов'язковим письмовим попередженням працівників про відповідальність за її розголошення. Працівник має засвідчити своїм підписом факт ознайомлення з цими документами та усвідомлення відповідальності за порушення встановлених вимог. У Положенні необхідно вказати види носіїв інформації, сфери її застосування та структуру конфіденційних даних так, щоб працівники чітко розуміли, які саме відомості є комерційною таємницею. Ці документи мають регулювати обіг інформації, порядок її використання, а також встановлювати заборони чи обмеження. Додатково слід закріпити відповідні положення у трудових договорах та посадових інструкціях працівників. У деяких випадках, залежно від специфіки діяльності суб'єкта господарювання, доцільно внести відповідні зміни до Статуту підприємства [9].

Таким чином в правій доктрині акцентується увага на тому, що власне захист комерційної таємниці в значній мірі залежить від того, як було організовано документообіг на самому підприємстві. Однак такі вимоги більше стосуються захисту комерційної таємниці та не мають прямого впливу на тимчасовий доступ до речей і документів, де в першу чергу регулюються законами та підзаконними нормативно-правовими актами. Відповідно, працівники правоохоронних органів повинні досить широко тлумачити положення законодавства, які стосуються комерційної таємниці. Виходячи з судової практики, при розслідуванні податкових кримінальних правопорушень, до відомостей, які становлять комерційну таємницю, відносять: договори (контракти) з додатками, специфікації, податкові, видаткові накладні, податкові накладні, рахунки-фактури, платіжні доручення, банківські виписки по розрахунковим рахункам, інші документи, які відображають придбання товарів, листи, доручення, акти взаємозвірки, реєстри виданих та отриманих податкових накладних, договори з перевізниками, сертифікати якості (відповідності) на придбанні ТМЦ, журнали-ордери по рахунках, картки складського обліку, журнали в'їзду-виїзду автотранспорту, входу-виходу осіб, документи, що стосуються результатів проведення інвентеризації, сторінки журналів видачі довіреностей, зведених реєстрів бухгалтерського обліку (журнали-ордери), карти рахунків, оборотно-сальдові відомості тощо) по бухгалтерським рахункам та інші бухгалтерські документи, які підтверджують відображення в бухгалтерському та податковому обліках операції довідки про наявність дебіторської (кредиторської) заборгованості [10], журнали реєстрації договорів, рахунки-фактури, акти-прийому передачі, товарно-транспортні накладні (подорожні, шляхові листи), виписки банку, квитанції до прибуткових касових ордерів, журнали реєстрації доручень (довіреностей), документи руху товарно-матеріальних цінностей, чекові книжки, заяви про видачу та переказ готівкових коштів, документи, речей та предметів, які свідчать про обсяги виручки від реалізації товарно-матеріальних цінностей, їх передачу, транспортування, оприбуткування (отримання) і використання, документи, відомості та інші платіжні засоби, які могли використовуватись для розрахункових операцій, не відображених в обліку платника податків і з яких не сплачувались податки [11], податкові декларації з податку на додану вартість, додатки до декларацій з податку на додану вартість, уточнюючі розрахунки податкових зобов'язань з податку на додану вартість [12], вантажно-супровідні документи, кошториси тощо.

Як можна помітити, цей перелік досить великий і далеко не повний. Перелік документів, які будуть вимагатися під час тимчасово доступу до речей і документів і які містять комерційну таємницю в значній мірі буде залежати від того, яке саме податкове кримінальне правопорушення розслідується та яка була специфіка його вчинення. В даному випадку ми не намагалися скласти повний перелік таких документів, а лише продемонстрували, що на

практиці сторона обвинувачення та судді не намагаються розмежувати документи на дві групи (ті, які містять комерційну таємницю та ті, які таку таємницю не містять), а фактично всі документи, які так чи інакше стосуються господарської діяльності, включають до тих документів, що містять комерційну таємницю. Інколи навіть в цей перелік потрапляють документи, які знаходяться у вільному доступі (наприклад, витяги з різних відкритих державних реєстрів). В той же час, коли мова йде про документи, які можуть бути використані як докази у кримінальних провадженнях при розслідуванні податкових кримінальних правопорушень, але які напряду не стосуються господарської діяльності (наприклад, заповнених реєстраційних карток встановленого зразку; рішень засновників або уповноваженого ними органу про створення юридичної особи; довіреностей про проведення державної реєстрації; копій документів, що посвідчують особу; установчих документів (статут або модельний статут); документів, що засвідчують внесення реєстраційного збору за проведення державної реєстрації юридичної особи; заяв про взяття на облік; заяв про вихід засновників зі складу учасників товариства; договорів оренди приміщень та інших документів, які містяться в реєстраційних справах, копії реєстраційних справ [13]), то в такому випадку тимчасовий доступ здійснюється без відкриття охоронюваною законом таємниці.

Відповідно, на практиці, в процесі розгляду таких клопотань, слідчі судді розглядають документи, які стосуються господарської діяльності та які містять охоронювану законом таємницю, разом з іншими документами, які такі відомості не містять, та приймають рішення про надання дозволу на ознайомлення з документами, які містять охоронювану законом таємницю, комплексно, без виділення відповідних документів у дві групи. В даному випадку ми погоджуємося з такою практикою. Хоча теоретично в клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів (і у відповідному судовому рішенні) має бути чітко зазначено, які документи містять комерційну таємницю, а які – ні (що, теоретично, також має впливати і на локальний предмет доказування в даному випадку), проте таке виділення не буде мати практичної користі, а лише ускладнить роботу сторони обвинувачення та суду. Крім того, розглядаючи ці документи комплексно, уповноважені посадові особи в більшій мірі захищають права та законні інтереси власника відповідних документів, що має оцінюватися як порядок найбільшого сприяння прав такого учасника кримінальних процесуальних відносин. Відповідно ми вважаємо, що така практика є правильною з точки зору практичної реалізації відповідних кримінальних процесуальних положень.

Аналізуючи заходи забезпечення кримінального провадження, які мають найбільший вплив на процес розслідування податкових кримінальних правопорушень, а також які мають свої особливості саме в цій категорії злочинів, не можна не згадати про арешт майна. Як зазначає А.С. Лазаренко, внесення інформації до ЄРДР про кримінальне правопорушення в сфері податкових відносин, тобто реєстрація так званого «фактового» кримінального провадження, в рамках якого жодній особі не пред'явлено, а можливо й не буде пред'явлено в майбутньому підозру, уже свідчить про початок стадії досудового розслідування. Це є правовою підставою для здійснення слідчим або прокурором процесуальних дій, передбачених кримінальним процесуальним законом, зокрема й застосування заходів забезпечення кримінального провадження, таких як арешт майна [5, с. 155].

Аналізуючи мету застосування арешту майна при розслідуванні податкових кримінальних правопорушень, А.С. Лазаренко зазначає, що «особливості методики досудового розслідування кримінальних правопорушень у сфері податкових відносин мають наслідком переважне застосування арешту майна з метою збереження речових доказів у кримінальному провадженні» [5, с. 159]. Повністю з такою позицією ми погодитись не можемо, адже в принципі в будь-яких кримінальних провадженнях найпопулярнішою підставою для арешту майна є збереження речових доказів, тому дана підстава виділяється і при розслідуванні податкових кримінальних правопорушень.

Слід зазначити, що в правозастосовній практиці немає єдиного підходу до застосування абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України. Так, в одних випадках судді, накладаючи арешт на будь-яке майно, в резолютивній частині судового рішення вказують, на яке саме майно накладається

арешт, але при цьому додатково зазначають «... за виключенням коштів на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35-1 Податкового кодексу України...» і далі цитують абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України [14]. Такий підхід складно назвати вдалим, адже власне виділення з-поміж майна, на яке планується накладення арешту, коштів, які відносяться до вказаного положення, також має бути об'єктом відповідного судового розгляду. Копіюючи в судовому рішенні весь абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України, судді фактично перекладають обов'язок розмежування коштів, на які можна накласти арешт, та коштів, накладення арешту на які заборонено, на уповноважених осіб, які будуть виконувати відповідне судове рішення. Іншими словами в даному випадку буде застосування норми КПК України не відповідно до рішення слідчого судді, а відповідно до розсуду окремої службової особи, яка фактично не уповноважена на вирішення таких питань. Відповідно, повністю зникає можливість перевірити законність та обгрунтованість віднесення того чи іншого майна до категорії коштів, які перераховані в абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України, адже таке рішення не буде мати жодної зовнішньої форми, тому з ним неможливо буде ознайомитись та, відповідно, оскаржити. Ми вважаємо, що при застосуванні абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України слідчі судді повинні напряму вказувати, на які саме кошти не дозволяється накладення арешту на майно, а не лишати вирішення цього питання на слідчого чи прокурора, що точно виходить за межі їх повноважень.

Однак, виходячи саме з такої судової практики, фактично обов'язок доказування того, що кошти, на які було накладено арешт, відносяться до коштів на рахунках платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, покладається на власника таких коштів. Відповідно, звертаючись з клопотанням про скасування арешту майна, такі особи повинні окремо вказати і довести, що на відповідні кошти не може бути накладено арешт, в результаті чого слідчі судді будуть задовольняти відповідні клопотання [15]. В іншому ж прикладі слідчий суддя відмовив у задоволенні такого клопотання, адже «доводи адвоката про те, що рахунки № НОМЕР_1, № НОМЕР_2, є рахунками зі спеціальним режимом використання, згідно довідки від 20.02.2023 року, виданої АТ "ОТП БАНК", не можуть братися до уваги слідчого судді, оскільки згідно ч.3 ст. 170 КПК України чітко вказано, що забороняється накладати арешт на кошти на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35-1 Податкового кодексу України, на кошти на рахунках платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість.. Проте у наданій довідці від 20.02.2023 року, виданої АТ "ОТП БАНК", не вказано, який саме спеціальний режим використання встановлений на вказаних рахунках ТОВ «Тедіс Україна», вказані обставини позбавляють можливість слідчого судді переконатися в достовірності інформації, вказаної в наданій довідці» [16]. В даному випадку ми повністю погоджуємося з позицією слідчого судді, у якого було недостатньо інформації для того, щоб застосувати абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України та скасувати арешт майна. В той же час ми ще раз підкреслюємо, що власне віднесення коштів до абз. 4 ч. 3 ст. 170 КПК України мало бути предметом судового розгляду при первинному накладенні арешту на майно, а не при вирішенні питання про скасування такого арешту.

Висновки. В цілому можна помітити, що специфіка застосування заходів забезпечення кримінального провадження при розслідування податкових кримінальних правопорушень в основному пов'язана з потенційними обмеженнями права власності. Відповідно, враховуючи негативні наслідки таких обмежень, уповноважені посадові особи повинні гарантувати всім учасникам кримінального провадження, що вони не будуть піддані необгрунтованому процесуальному примусу.

Список використаних джерел:

1. Грицак Х.М. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом як захід забезпечення кримінального провадження: дис. ... канд.юрид.наук: 12.00.09.; Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів, 2019. 247 с.
2. Фаринник В.І. Теоретичні, правові та праксеологічні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження в кримінальному процесі України: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.09. Київ. 2017. 565 с.

3. Кримінальний процес: підручник. За заг. ред В. В. Коваленка, Л.Д. Удалова, Д. П. Письменного. К.: ЦУЛ, 2013. 544 с.
4. Домбай М. Процесуальні повноваження слідчого та прокурора при забезпеченні тимчасового доступу до документів. Застосування положень КПК України: проблеми та шляхи їх вирішення : збірник матеріалів Всеукраїнської науково–практичної конференції (до 3–ї річниці КПК України). Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС, 2015. 432 с.
5. Лазаренко А.С. Обмеження прав та свобод особи при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері податкових відносин: дис. ... доктора філософії: 081 – Право. Ірпінь, 2022. 248 с.
6. Маланчук П. М. Практичні аспекти застосування тимчасового доступу до речей і документів як заходу забезпечення кримінального провадження. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2014. № 2 (11). С. 65–68.
7. Чуб А.В. Тимчасовий доступ до речей та документів як захід забезпечення кримінального провадження: дис. на здоб. наук. ступеня канд. юридичних наук: спец. 12.00.09; МВС України, Нац. акад. внутр. справ. К., 2017. 221 с.
8. Ухвала слідчого судді Соснівського районного суду міста Черкаси від 02.04.2019, справа № 712/4476/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80908796>
9. Карпенко Н.Г. Комерційна таємниця - визнання, захист, відповідальність. Ефективна економіка. 2020. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_5_41
10. Ухвала слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва від 10.03.2021, справа № 761/8177/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95536838>
11. Ухвала слідчого судді Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 26.01.2021, справа № 607/652/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94545296>
12. Ухвала слідчого судді Ленінського районного суду м. Кіровограда від 27.04.2023, справа № 405/2511/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110627951>
13. Ухвала слідчого судді Приморського районного суду м. Одеси від 18.08.2021, справа № 522/12668/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99073454>
14. Ухвала слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 07.09.2021, справа № 991/6056/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99532522>
15. Ухвала слідчого судді Луцького міськрайонного суду Волинської області від 25.01.2021, справа № 161/19629/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94356579>
16. Ухвала слідчого судді Шевченківського районного суду міста Києва від 07.03.2023, справа № 761/6068/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109614949>

